

Dny lidové architektury Středočeského kraje budou letos v Ledčicích

24.7.2024 - Pavel Bureš | Národní památkový ústav

zveme Vás na další ročník oslav lidové architektury Středočeského kraje, který se letos koná na Cinkově statku v Ledčicích. Po celý den Vás čekají komentované prohlídky statku čp. 15 s historicko-národopisnou expozicí a kostela sv. Václava, ukázky lidových řemesel a jarmark regionálních výrobků, stloukání másla, lidové písničky v podání harmonikáře Antonína Zachara, možnost občerstvení...a mnoho dalšího.

Dny lidové architektury Středočeského kraje 2024

O statcích na statku: Zachráněné vesnické památky středních Čech

Sobota 3. srpna 2024

Areál statku U Cinků čp. 15 - obec Ledčice, okres Mělník

Středočeský kraj v rámci každoročních letních Dnů lidové architektury postupně představuje zájemcům rozsáhlé pestré a dosud ne všem zcela známé bohatství lidového stavitelství na svém území. Dosud se konalo sedm ročníků, vždy v různých muzejních expozicích lidového stavitelství a v různých regionech kraje. Letošní již 8. ročník se uskuteční v obci Ledčice ležící v rovinaté úrodné a odpradávná osídlené krajině Podřipska, v areálu nedávno památkově rekonstruovaného statku U Cinků. To určilo i téma tohoto ročníku, které by mělo na vybraných zdařilých příkladech dokumentovat mnohdy ne zcela jednoduchou cestu k záchraně a obnově památek vesnické architektury osvědčenými soukromými vlastníky i obcemi, k níž nemalým dílem přispívají také dotační programy Ministerstva kultury a Středočeského kraje.

Obec Ledčice leží na starém sídlení území Podřipska. Rozlehlá obdélná náves středověkého založení byla vysazena na místě starší osady. První písemná zmínka o ní pochází z roku 1226, kdy král Přemysl Otakar I. potvrdil vlastnictví vesnice ženskému premonstrátskému klášteru v Doksanech, ale podle archeologických nálezů je zde osídlení doloženo kontinuálně již od neolitu.

Celodenní doprovodný program nabídne účastníkům ukázky tradičních řemesel a regionálních produktů, ochutnávku chleba pečeného v peci a stloukání másla, vystoupení folklorního souboru Jarošovci z Mělníka, předání titulů Mistr tradiční rukodělné výroby Středočeského kraje, představení publikace pojednávající o historii Muzea vesnických staveb středního Povltaví na Vysokém Chlumci, tvůrčí hry a soutěže pro děti, komentované prohlídky historicko-národopisné expozice statku U Cinků a kostela sv. Václava. Součástí bude také komentovaná prohlídka panelové výstavy vybraných příkladů zdařile rekonstruovaných vesnických památek, která vznikla právě u příležitosti Dnů lidové architektury Středočeského kraje 2024, a dále moderované diskusní setkání s vlastníky některých z nich, doplněné názornými prezentacemi. Celá akce bude pro návštěvníky zdarma.

Autorkami výstavy jsou zkušené odbornice Národního památkového ústav, územního odborného pracoviště středních Čech v Praze, které se dlouhodobě věnují péči o historické architektonické dědictví našeho venkova, což je v současné situaci a podmínkách práce často dosti komplikovaná, náročná a zodpovědná.

Zdařile a s respektem rekonstruovaných a vhodně využitých památek lidového stavitelství bychom na území Středočeského kraje našli jistě podstatně větší počet. Záměrem připravené výstavy je představit návštěvníkům na relativně malém, ale reprezentativním vzorku typově, konstrukčně i materiálově různorodý výběr citlivě obnovených vesnických staveb z rozdílných regionů středních Čech. Najdeme mezi nimi celé větší či menší usedlostní soubory nebo jen jednotlivá stavení odlišně sociálně postavených členů někdejší vesnické pospolitosti, stavby technické i hospodářské – vodní mlýn, stodoly, haltýře a brány, s konstrukcí roubenou i zděnou, jak kamennou, tak z cihel pálených i nepálených tzv. vepřovic. Kromě statku U Cinků čp. 15 v Ledčicích, který byl před zkázou zachráněn obcí a dnes má víceúčelové kulturně společenské využití, se v ostatních případech jedná o nemovitosti soukromých vlastníků sloužící po opravách k trvalému nebo rekreačnímu bydlení. Všechny mají však jedno společné – jejich zachování a rehabilitace se mohly podařit jedině díky značnému úsilí, porozumění a entuziasmu jejich majitelů, ať už jde o fyzické či právnické osoby nebo obce, a následné úzké spolupráci s projektanty, zhotoviteli a památkáři.

Záměrem Dnů lidové architektury je seznámat širokou veřejnost s mnohotvárnou, jedinečnou a mnohdy neprávem opomíjenou historickou architekturou našeho venkova. Cílem a přáním pořadatelů je, aby se staly podnětem k hlubšímu poznání a pochopení hodnot a významu lidového stavitelství a zároveň impulsem k posílení vědomí odpovědnosti za jeho uchování. Příímým popudem k vyhlášení prvního ročníku Dnů lidové architektury v Jihočeském kraji roku 2013 bylo 200. výročí narození věhlasného osobitého lidového umělce, zednického mistra a štukatéra Jakuba Bursy působícího na Volyňsku (21. 7. 1813), na něž navázaly další zdařilé akce v ostatních krajích.

Organizátory jsou: Středočeský kraj, Kotěrovo centrum architektury, o.p.s., Regionální Muzeum Mělník, p.o., Obec Ledčice; **spolupráce** Národní památkový ústav, **mediálními partnery jsou:** Český rozhlas Dvojka, PROPAMÁTKY, Deník, Nová Večerní Praha.

Podrobnější informace lze nalézt na webových stránkách:

www.lidove-stavby.cz; www.muzeum-melnik.cz; www.ledcice.cz; www.kr-stredocesky.cz;
www.npu.cz; www.propamatky.info; www.vecerni-praha.cz;

Přehled výstavních panelů:

1. Panel: Úvod
2. Panel: Ledčice, okr. Mělník – statek U Cinků čp. 15
3. Panel: Vepřek, okr. Mělník – Satranův vodní mlýn čp. 19
4. Panel: Jestřebice, okr. Mělník – dům čp. 4
5. Panel: Nové Osinalice, okr. Mělník – dům čp. 57
6. Panel: Sedlec, okr. Mělník – usedlost čp. 14

Truskavna, okr. Mělník – usedlost čp. 3

7. Panel: Skalsko, okr. Mladá Boleslav – brány usedlostí čp. 6 a 19
8. Panel: Víška, okr. Mladá Boleslav – usedlost čp. 7

Žitovlice, okr. Nymburk – usedlost čp. 24

9. Panel: Petrova Lhota, okr. Benešov – soubor haltýřů na rybníce

Nové Dvory, okr. Příbram – polygonální stodola u čp. 3

10. Panel: Radětice, okr. Příbram – usedlost čp. 9

Branov, okr. Rakovník – Kouřimecká rybárna čp. 55

11. Panel: Olešná, okr. Beroun – usedlost čp. 8
12. Panel: Dobrovíz, okr. Praha-západ

Autoři textů a fotografií jsou Jana Berková, Markéta Hanzlíková a Pavel Bureš.